25 mars 2026

UKM/Uppströmsenheten
Liza Wellsjö

Gryaab AB, Box 8984, 402 74 Göteborg, 031-64 74 00, gryaab.se

Rapport från Uppströmsenheten

Information om händelser från 2026-01-01 till 2026-03-20

Tillstånds- och anmälningsärenden enligt miljöbalken

Göteborg

Uppströmsenheten har yttrat sig över Pågens ansökan om befintlig och utökad produktion i Göteborg. Vi har främst yttrat oss kring att verksamhetens utsläpp av organiskt material inte ska öka trots utökad produktion. I övrigt instämmer vi med verksamheten förslag på slutliga villkor. Vi har även yttrat oss kring släckvattenutredningen och att släckvatten inte får riskera hamna i spillvattennätet.

Vi har yttrat oss på en remiss om anmälan om ny fordonstvätt (Glimra AB). I yttrandet har vi svarat att större fordonstvättar som denna (tvättar över 5000 tvättar per år) generellt kräver ytterligare rening utöver oljeavskiljare för att hålla kvalitetskraven på utgående vatten. Miljöförvaltningen som har noterat överskridande hos flera av Glimras anläggningar har därmed valt att förelägga verksamheten om förbud att påbörja verksamheten och att inkomma med förslag på ytterligare rening.

Vi har fått en remiss från miljöförvaltningen gällande destruktion av oanvänd kemisk produkt (kvävefritt sprängämne). Enligt föreslagen åtgärd vill företaget Implenia, i samband med arbete för Västlänken, släppa ett restvatten med väteperoxid från den kemiska produkten till processavloppsvattnet. Vi anser att den föreslagna hanteringen innebär kvittblivning av avfall vilket inte är tillåtet. Verksamheten har efter vårt yttrande meddelat att man i stället kommer skicka i väg avfallet för destruktion.

Uppströmsenheten har yttrat sig i ett ärende där APM Terminals Gothenburg har gjort en anmälan om ändring av tillståndspliktig verksamhet. Ärendet avsåg installation av en ny reningsanläggning. Vår främsta synpunkt är att verksamheten behöver införa rutiner för provtagning för att kunna säkerställa att de uppfyller sina utsläppsvillkor.

Kungälv

Vi har yttrat oss över en remiss gällande en bygglovsansökan för Textilias textiltvättsverksamhet som ska flytta in i renoverade lokaler i Kungälv. Vi har begärt kompletterande uppgifter kring vilken typ av tvätt som ska utföras, förväntat föroreningsinnehåll på utgående vatten samt vilken reningsteknik som förslås. Verksamheten har skickat in kompletterande uppgifter och vi bedömer inte att det krävs en oljeavskiljare i nuläget. Verksamheten kommer dock få karakterisera sina utsläpp vid normal drift och vidta åtgärder om behov finns. Ärendet är lämnat för kännedom till miljöförvaltningen.

Övriga uppströmsärenden

Göteborg

Vi har svarat på frågor från Miljöförvaltningen gällande Gryaabs riktlinjer för bryggerier i två olika ärenden gällande lokala bryggerier; Beersmith samt Vega bryggeri. Miljöförvaltningens frågor gällde främst hur bryggerierna ska hantera kasserade batcher och bottentömning av jästtankar som vi bedömer är koncentrerade delströmmar som ska tas omhand som avfall.

Vi har haft en avstämning med Miljöförvaltningen i Göteborg kring remissärenden rörande sanering av tandvårdskliniker. Vi har bestämt att uppströmsenheten inte behöver få ordinarie saneringsärenden vid byte eller nedläggning av tandklinik för remiss, då miljöförvaltningen nu har god erfarenhet av Gryaabs bedömning i dessa ärenden. Mer komplexa ärenden vid driftsaneringar kommer uppströmsenheten fortsatt få på remiss.

Vi har haft möte med NCC angående kravet på oljeavskiljare för cykeltvätt i flerbostadshus. Ärendet gäller ett nybyggt flerbostadshus i Masthugget där man av olika skäl har missat kravet på oljeavskiljare i bygglovsprocessen. Vi kommer inte ändra vår inställning till att en oljeavskiljare krävs för denna typ av verksamhet. NCC har mottagit våra synpunkter.

Göteborg och Kungälv

Uppströmsenheten har deltagit i möten med räddningstjänsten för att diskutera pågående utredningar gällande räddningstjänsten utsläpp och rening av PFAS, framför allt från fordons- och slangtvätt. Möten har genomfört med räddningstjänsten i Stor Göteborg samt med Kungälvs.

Mölndal

Vi har svarat på frågor gällande en anmälan av oljeavskiljare i efterhand på Swecon i Mölndal. Ärendet gällde frågor på en reningsanläggning för fordons och industritvätt från miljöförvaltningen i Mölndal. Vi har inte lämnat ett formellt granskningsyttrande men svarat på frågan gällande korrekt dimensionering.

Utsläpp

Inga kända utsläpp eller utförda spårningar under perioden.

Övrigt

Våra fem provtagningsstationer ute i tunnlarna och på ledningsnätet har fungerat dåligt de senaste åren. Detta beror främst på den tuffa miljö de är placerade i. Vi använder dem framför allt för att spåra ett eventuellt utsläpp efter att vi noterat en tydlig avvikelse i inkommande vatten som inte kan förklaras med mycket nederbörd. Så som läget sett ut de senaste två åren, med endast en eller två provtagningsstationer i drift, har vi inte kunnat använda oss av denna resurs för spårning. Därför har Uppströmsenheten lämnat en skriftlig rekommendation till VD om att pausa serviceavtalet med Christian Berner under 2026 då provtagarna och dess kringutrustning idag är så bristfälliga att de inte uppfyller sin funktion oavsett service. Vidare rekommenderades att en förstudie som drivs av UKM med stöd av TF Ledningsnät startas under våren 2026. Förstudien föreslås omfatta en grundlig analys av provtagningsstationernas placering som tar hänsyn till täckning av önskat upptagningsområde såväl som förutsättningar för driftsäkerhet, arbetsmiljö och underhållsmässighet. VD tog beslut enligt vår rekommendation i början av februari.

Under perioden har uppdateringar av prioriterade spårelement, regressionsanalyser och slamkvalitetsmål enligt Revaqs regelverk genomförts. Utvalt prioriterade metaller som vi ska lägga mer fokus på under 2026 är kadmium, koppar och kvicksilver.

Två av oss har deltagit i en heldagskurs om oljeavskiljare. Kursen syftade till att säkerställa kunskap angående vad som ingår vid en 5-års kontroll av oljeavskiljare samt skötsel, kontroll och tömning av olje- och sedimentavskiljare vid bensinstationer, industrier, fordonstvättar och verkstäder.

En medarbetare har medverkat på Revaq-sekretariatet workshop i dataverktyget Simple treat. Verktyget används för att beräkna belastningen från deponiernas lakvatten på Ryaverkets slam och kommer användas under nästa uppdatering av tolerabelutredningen.

Vi har medverkat på ett webbinarie om Uppströmsportalen. Uppströmsportalen är ett privat initiativ som vänder sig till VA-huvudmän som arbetar med uppströmsarbete. På webbinariet redogjorde man för det stöd och vägledningsmaterial som portalen erbjuder. Det var intressant att få höra vad den nya portalen har att erbjuda men vår bedömning är att den främst riktar sig till dem som är i uppstartsfasen av sitt uppströmsarbete.

Två medarbetare har deltagit i webbinariet 'Juridik i uppströmsarbetet' som hölls i regi av Uppströmsportalen. På webbinariet gick en jurist igenom vilka stöd en VA-huvudman har i Lagen om allmänna vattentjänster samt Kommunala föreskrifter om användandet av den allmänna va-anläggningen; KFVA (tidigare ABVA) för att kunna ställa krav i uppströmsarbetet.

Två av oss har varit på studiebesök hos Trafikverket på Västlänkens tunnelstation och reningsanläggning i Vasastan. Vi fick en bra genomgång av reningsanläggningens olika steg och funktioner, och fick även följa med ner i tunnelsystemet för att se utbyggnaden av tunneln. Det var ett uppskattat besök, där vi fick möjlighet att ställa frågor direkt till den personal som driftar reningsanläggningen.